

5. juli 1803

Reglem. for Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse i Dmks Kiøbstæder.

(Bekjendtgiort af Cancelliet). p.. 107.

I Overeensstemmelse med den, under 28 Maj 1802 (bekjendtgiort d. 15 Jun. næstefter) for Siælland approberede og nu til samtlige Danmarks Provindser udstrakte, plan til Fattigvæsenets Indretning og Bestyrelse paa Landet, har Kongen ved Resol. 10 Jun. 1803 stadfæstet følgende provisoriske Reglement for Fattigvæsenet, i de af Danmarks Kiøbstæder, hvor samme ei efter lignende Grundsætninger allerede er ordnet:

I.) Om Fattigvæsenets Bestyrelse i Kiøbstæderne.

1.)

Enhver Kiøbstæd udgjør, i Henseende til de Trængendes Forsørgelse, et særskildt Fattigvæsens District, under hvilket og de Landboere, som til nogen Kirke i Kiøbstæden ere henlagte, indbefattes. Derimod ere de Lanbsbyesogner, der ikkun som Annexer forenes med Kiøbstæden, dennes Fattigvæsen uvedkommende. Ethvert saadant Annexsogn bliver, i Følge heraf, at ansee som et District for sig selv, i hvilket Fattigforsørgelsen indrettes og bestyres efter de samme Regler, som ere foreskrevne Sognedistrikterne paa Landet.

2.)

Fattigvæsenet i Kiøbstædens District bestyres af Sognepræsten (eller Sognepræsterne, dersom Byen er indeelt i flere Menigheder), En af Magistraten (saaframt Byen har Magistrat), Byefogden, som Stedets Politiemester, og 2de eller flere agtbare Mænd af hvert Sogn, som Fattig-Forstandere for Sognet. Denne Commission for Kiøbstædens Fattigvæsen er underordnet Stiftamtmanden (eller den Amtmand, som Stiftamtmands Embede i Kiøbstæden er tildeelt) og som Directeurer; hvilke i tvivlsomme Tilfælde have at henvende sig til det Danske Cancellie, og til aarligen at indberette Fattigvæsenets Tilstand i enhver under dem henhørende Kiøbstæd.

II.) Hvilke de Trængende ere, og hvor disse bør forsørges.

3.)

Som Trængende til Understøttelse ansees alene de Fattige, der ei ved egne Kræfter, paa lovlig Maade, kan erhverve sig nødtørftig Underholdning, og saaledes uden andres Hielp, enten ganske, eller for en Deel maatte savne den Føde, Klæde, Huuslye, Varme, og Pleie i Sygdoms Tilfælde, som er dem uundværlig til at vedligeholde Liv og Helbred.

4.)

Af saadanne Fattige paaligger det Kiøbstædens Distrikt at forsørge alle dem, som i samme ere fødte og opdragne, eller (skiønt tilforn andensteds hjemmehørende) have Boepæl og Hiemstand der, paa den Tid de findes trængende til Understøttelse; og ligeledes dem, som i de sidste 3 Aar, enten bestandig eller dog i længere Tid, end paa noget andet Sted, have der haft Tilhold og paa lovlig Maade ernæret sig.

5.)

Dog, dersom nogen Fremmed har nedsat sig i Kiøbstædens Distrikt, med vis Udsigt til, i samme at kunne ernære sig; men siden, ved tilstødende Uheld, er bleven trængende; da bør Distriktet antage sig ham til Forsørgelse, om end 4de § ikke i øvrigt paa ham kunde være anvendelig.

6.)

Der samme gjelder og, om f. Ex. den Fattiges Tilstand kræver øieblikkelig Hielp; om han ikke beviisligen har opholdt sig saalænge paa noget andet Sted i de danske Stater, at han der burde forsørges; om hans Fødested ei kan opdages; o. s. v.

III.) De Trængendes Inddeling og Forsørgelse efter deres forskellige Trang.

7.)

De Fattige, som antages til Understøtning, inddeles i 3de Classer: Til 1ste Classe henhøre alle saa gamle og syge, eller paa Helbred, Førlighed, Sandser og Forstand saaledes svækkede, at de aldeles intet, eller kun saare lidet, kan fortiene til Livets første Nødvendigheder. Til 2den Classe henhøre Børn, som ere Fader- og Moderløse, eller hvis Forældres Forstand, Helbred eller Sæder ere

saaledes beskafne, at Børnenes Opfostring og Opdragelse ikke til dem bør betroes. Til 3die Classe henhøre saadanne Familier eller enkelte Personer, som formedelst Svagelighed, mange Børn, tiltagende Alder, eller andre saadanne Aarsager, ikke ere i Stand til at fortjene saameget, som behøves, til deres eller deres Børns nødtørftige Underholdning.

8.)

De Fattige af 1ste Classe, som mangle anden Understøttelse, forsynes af Fattigvæsenet:

- a.) Med Kost, eller, hvor de fornødne Indretninger til Natural-Forplegning ei kan treffes, med Penge i Kostens Sted;
- b.) Med de nødvendigste Klæder;
- c.) Med Huuslye og Varme, ved at indtinges til Huse paa dertil beqvemme Steder;
- d.) Med Pleie i Sygdoms Tilfælde, hvilken de, hos hvem de Fattige ere til Huse, opmuntres til at forskaffe, eller som paa anden Maade tilveiebringes.

9.)

De til 2den Classe henhørende Børn besørger Commissionen for Fattigvæsenet indtingede i et eller andet Huus, til Opfostring og Opdragelse for Distriktets Regning, indtil de kan sættes i Tieneste, eller paa anden Maade vorde forsørgede; og har da Commissionen bestandigt Tilsyn med Pleieforældrene, at de tilbørligen opfylde deres Pligter mod Børnene; ligesom og Fattigvæsenet beholder Tilsyn med de allerede forsørgede Børns Underviisning og Opdragelse, indtil disse ere confirmerede.

10.)

Den 3die Classes Fattige understøttes saaledes, at de ikke lide Mangel paa det Nødtørftige, hvorved dem kunde gives Anledning til Betlerie; men at det derhos gøres dem nødvendigt, selv at arbeide for deres Underholdning, saameget, som de formaae. For disses Understøtning sørges altsaa, ved efter Muelighed at forhielpe dem til noget, med deres Kræfter passende Arbeide, mod Betaling efter gangbar Priis; og, naar dette ei kan tilstrække, ved anden Hielp, hvilken Hielp dog ikke i Almindelighed bør gives i Penge, men i Fødevarer, Brændsel, Klæder o. s. v., som anvises dem for Distriktets Fattigkasses Regning.

IV.) Om Fattiges Antagelse til at forsørges.

11.)

Det paaligger Sognepræsterne, hvem Omhue for de Trængende nærmest er betroet, hver i sin Menighed, med Nøiagtighed og Iver, at sørge for disses Understøttelse i Overeensstemmelse med Anordningerne; desaaarsag bør enhver, som Holder sig berettiget til Fattigvæsenets Forsorg, henvende sig til vedkommende Sognepræst.

12.)

Sognepræsten tilkalder en af Sognets Fattigforstandere, i hvis Nærværelse han afhører den anmeldte Trængende, og optegner:

- a.) den Fattiges Navn, Alder og Helbred;
- b.) hvorlænge han har opholdt sig i Sognet, og hos hvem;
- c.) om han tilforn har behøvet eller faaet Understøttelse;
- d.) hans Trang og Aarsagen dertil;
- e.) om han selv kan fortiene noget, og til alle Tider forskaffe sig Arbeide;
- f.) om han ved Slægtnings eller Venners Hielp eller paa anden Maade har nogen Underholdning;
- g.) hvormeget han kunde behøve, og hvori han ønsker, denne Understøttelse maatte bestaae; o. s. v.

13.)

Resultatet af denne Undersøgelse, tilligemed den Interims forsørgelse, som Præsten og Fattigforstanderen have anseet nødvendig til at afhielp den Fattiges øjeblikkelige Trang, og derfor strax tildeelt denne, bekiendtgjøres Sogne-Commissionens øvrige Lemmer ved den første derpaa holdende Forsamling, paa det at Commissionen derefter kan antage sig den Fattige til stadig Understøtning, og bestemme hans Forsørgelsesmaade.

14.)

Befindes det, at nogen, som bør antages til Forsørgelse i Distriktet, har Slægtninge eller Venner paa andet Sted, af hvilke han kunde vente nogen Hielp i sin trængende Forfatning, hvis han henflyttede til disse da kan det, efter Afhandling med det derværende Fattigvæsens Bestyrere, tilstædes ham at oppebære den Penge-Understøttelse, ham i sit eget Distrikt tilkiendes, uagtet han opholder sig udenfor samme.

15.)

Begierer nogen af Sognets Fattige frie Cuur og Pleie for sig eller Sine i Sygdoms Tilfælde, eller Præsten paa, anden Maade erfarer, at han eller de dertil ere trængende, og derhos skiønner, at en Læges Hielp er fornøden, da medgiver han den Syge en Seddel til Fattigvæsenets Læge, eller underretter denne om den giorte Begiering, og melder det forefaldne i næste Commissions-Samling.

16.)

Har Fattigvæsenet ingen Læge i Kiøbsteden, da sender Præsten et for Fattigkassens Regning leiet Bud, om ingen anden sikker Leilighed skulde gives. Med et Brev, til den Læge i Omegnen, hvem det nærmest paaligger at antage sig de Fattiges Cuur, og underretter ham, saa nøiagtigt, som Mueligt, om den Syges Tilstand. Finder da Lægen, at hans personlige Nærværelse ei strax er nødvendig, tilmelder han Præsten, hvorledes med den Syge, indtil videre, er at forholde. I andet Fald har han snarest mueligt at besøge den anmeldte; til hvilken Ende ham, paa Forlangende, gives frie Befordring fra det Sted, hvor han da opholder sig, og tilbage.

17.)

Præsten, og i hans Forfald een af Sognets Fattig-Forstandere, bør, saavidt skee kan, selv indfinde sig hos den Syge, holde Øie med, om Lægens Forskrifter efterkommes, og om Lægemedlerne vedbørligen bruges; erkyndige sig om Sygdommens Aarsag og Gang, for at kunne gjøre Lægen opmærksom derpaa; og opmuntre til Reenlighed, frisk Luft, Afholdenhed fra skadelig Mad og Drikke o. s. v, i hvilke Henseender de og, efter Lægens almindelige Forskrifter, drage Omsorg for, at de nødvendige Anstalter føies. Og dersom Afsindighed skulde gjøre det fornødent, at sætte den Syge under Bevogtning for en længere Tid, begieres saadant af Stedets Øvrighed.

18.)

Fattigvæsenet vedbliver, paa en passende Maade, at understøtte den Syge, der ved Sygdommen er sat tilbage i sin Næringsvei, indtil han igien er i Stand til at ernære sig, som tilforn.

19.)

Naar nogen af Distriktets Fattige dør, uden at efterlade sig Slægtninge paa Stede, som kan og vil sørge for hans Begravelse, da foranstaltes denne for Fattigkassens Regning, og Omkostningerne dertil erstattes af den Afdødes Efterladenskaber, saavidt disse kan tilstrække.

20.)

Udbringes den Afdødes Æfterladenskaber til mere, end paa ham af Fattigkassen er anvendt, da tilfalder Overskuddet Distriktets Fattigvæsen. saafremt hans Arvinger enten ikke kan, eller ikke vil erstatte hvad Fattigvæsenet til hans Forsørgelse er bleven udgivet.

V.) Om Commissionen for Fattigvæsenet i hver Kiøbsted.

21.)

De Borgere, eller andre agtbare Mænd, hvilke, som Forstandere, hver for en en Deel af deres Sogn, tiltræde Commissionen for Kiøbstedens Fattigvæsen, vælges første Gang af Øvrigheden og Sognepræsterne paa Stedet, og siden, naar nogen afgaaer, af samtlige Commissionens Lemmer.

22.)

Formener den, som Valget er falden paa, at have gyldig Aarsag til at undslaae sig for at modtage samme, andrages saadant for Directeurerne.

23.)

Næste Søndag, efterat Valget er gjort og modtaget, bekendtgjøres dette i Sognet, fra Prædikestolen, med en Opmuntring til de hæderlige Mænd, som ere udnævnte til, som Forstandere, at antage sig de Fattiges Sag, og en Formaning til Menighedens øvrige Lemmer, om Velvillige at understøtte disse Mænd i det dem overdragne vigtige Kald.

24.)

De pligter, som især paaligge disse Fattig-Forstandere, ere:

a.) at overlægge med Commissionens øvrige Tilforordnede om alt Fattigvæsenets Fremme i Distriktet vedkommende, og i denne Henseende at meddele de Oplysninger og Raad, som af dem maatte begieres;

- b.) at være Commissionen behjælpelig med at udføre de i Forsamlingerne tagne Beslutninger;
- c.) at tilmelde den, naar nogen Uorden, Hindring, eller Modstand i Fattigvæsenets ordentlige Gang skulde være indtruffen;
- d.) at samle og til Commissionen aflevere de frivillige Gaver og andre Bidrag til Fattigvæsenet, som uden Øvrighedens eller Rettens Foranstaltninger kan indkræves;
- e.) at medvirke til, at Fattig-Forsørgelsens Øiemed i alle Dele kan opnaaes.

25.)

De vedblive disse Forretninger i 3 Aar. Viser nogen Ulyst eller Forsømmelighed i at udføre de af ham overtagne Pligter, andrages saadan: for Directørerne.

26.)

Commissionens Lemmer forsamles almindeligvis een Gang hver Maaned, og oftere, om det maatte findes nødvendigt, paa det Sted, som dertil af Commissionen ansees beqvemtest. Forsamlingen tillyses fra Prædikestolen Søndagen tilforn. I de Forsamlinger, som afholdes i December, Martii, Junii og October Maaneder, ordnes de Fattiges Forsørgelse for det følgende Fierdingaar. Med Hensyn dertil er og enhver, som nyder Understøttelse af Kiøbstedens Fattigvæsen, pligtig til, efter Commissionens Tilsigelse, at fremstille sig i disse Forsamlinger.

28.)

Alt, hvad i Commissionens Forsamlinger afhandles og beslattes, indføres, ved den af Kirkebetienterne, som Commissionen dertil finder skikket, i en paa Fattigvæsenets Bekostning anskaffet og af Directeurerne authoriseret Protokol; det indførte oplæses, og underskrives, ved Slutningen af ethvert Møde, af samtlige Commissionens tilstedeværende Lemmer.

29.)

I hver Qvartal-Forsamling bliver:

- a.) at anmelde, om Fattigkassen i afvigte Qvartal, af en eller anden særdeles Aarsag, har haft nogen overordentlig Udgift;
- b.) modtages de frivillige Gaver og andre Bidrag til de Fattige, som hos Vedkommende ere indsamlede, og indføres i Protocollen, hvorhos bemærkes hvad deraf, som Forskud, igien afleveres, og til hvem;

c.) undersøges, om alt det, som i sidste Qvartals Forsamling blev besluttet og bestemt i Henseende til de Fattiges Forsørgelse, er rigtig efterlevet og udført af Vedkommende;

d.) giennemgaaes Listen paa de til Underholdning og Forsørgelse indskrevne Fattige, for at undersøge disses udviste Forhold, og om nogle iblandt dem ere bortdøde eller bortreiste, eller deres Kaar saaledes forandrede, eller deres Udsigter til Underholdning for tilkommende Qvartal, ved det for dem tilvejebragte Arbeide, eller paa anden Maade, saaledes forbedrede, at de behøve mindre, eller ingen, Understøttelse i Fremtiden:

e.) ligeledes undersøges, om nye Fattige kunne vides, eller have meldt sig som ere berettigede til Understøttelse i Distriktet; eller om de allerede indskrevne Fattiges Kaar skulde være saaledes forværrede, og deres Udsigter til Arbeide og Underholdning saa slette, at dem maae tilstaaes nye eller større Understøttning;

f.) Med Hensyn til denne anmærkede Af- og Tilgang bestemmes de Fattiges Understøttning for det tilkommende Qvartal, og indføres derefter i Protocollen enver Fattigs Navn, efter den Classe, hvorunder han henhører, med tilføiet Bestemmelse af den Understøttning, som ham i det tilkommende Qvartal bør tillægges.

30.)

I den Forsamling, som holdes først i December Maaned, fremlægge Præsten og Fattig-Forstanderne i hvert Sogn et udførligt Forslag til Fattig-Forsørgelsen i deres Distrikt i det paafølgende Aar, og i samme anføres:

a.) en Fortegnelse over alle de Trængende, som formenes at burde nyde Hielp af Fattigvæsenet, med vedføiet nøiagtig Forklaring om deres Trang, Forfatning og hidtil førte Levnet;

b.) deres Tanker om hvad og hvormeget hver af disse bør gives til Understøttning; og

c.) hvorledes denne, forsaavidt den ei af Fattigkassens stadige Indtægter, eller ved frivillige Gaver kan afholdes, kunde Menighedens Lemmer, i Forhold til enhvers Vilkaar; samt;

d.) Forklaring over de Flere, som maatte have begiært Understøttelse, men som de ei dertil finde værdige.

31.)

Dette Forslag, som indrettes efter et af Directeurerne dertil meddeelt almindeligt Schema, oplæses, og igiennemgaaes af samtlige Commissionens Lemmer, hvis Erindringer derimod korteligen tilføres Protocollen;

hvorefter det, ved de fleste Stemmer, fastsættes, hvorledes med de Trængendes Forsørgelse i det tilkommende Aar skal forholdes, hvormeget enhver Fattig bør tillægges i Understøttelse, hvori denne Understøttelse skal bestaae, naar og hvorledes den skal udredes, samt hvad og hvormeget enhver dertil efter sin Formues Tilstand, eller sin Leilighed, bør bidrage..

32.)

Ere Meningerne i Henseende til denne Forsørgelses-Plan, eller den foretagne Ansætning, saaledes deelte, at intet ved fleste Stemmer kan besluttes, da indføres de yttrede Meninger, og de for samme fremsatte Grunde, i Protocollen; hvorefter en Udskrift af det Passerede strax tilstilles Directeurerne til foreløbig Bestemmelse eller Afgiørelse.

33.)

Er Commissionen derimod enten i det Hele eller ved fleste Stemmer enig i den, efter de saaledes giorte Forslag indrettede, Forsørgelses-Plan, eller er denne, i Tilfælde af Dissents, ved Directeurernes Afgiørelse bleven bestemt, da oplæses samme næste Søndag fra Prædikestolen, tilligemed en kort Beretning om Fattigvæsenets Skiebne i Distriktet, i det sidst forløbne Aar. denne Bekiendtgjørelse tilføies en Opmuntring til Menigheden, om velvilligen at komme de Trængende til Hielp, med hvad disse efter de indsamlede Oplysninger maae ansees at kunne behøve, og saaledes som dette af Commissionen, efter beste Skiønnende, er bleven paalignet.

34.)

Forstanderne meddeles imidlertid hver sin Gienpart af Førsørgelses-Planen, hvilken af dem nærmere bekiendtgjøres Indvaanerne i hvers Forstanderskab, paa det at disse kunde gives Leilighed til at erklære, om de, for deres Vedkommende, maatte have noget mod Planen og den i samme giorte Ligning at erindre, eller om de maatte findes villige til, hver efter sin Evne, at bidrage noget mere til at lindre de Trængendes Kaar, end det, til hvilket de, efter hvad Commissionen om deres Vilkaar var bekiendt, ere ansatte. I hvilken Henseende Afskriften bør vise, hvad Bidrag Commissionens Lemmer selv have tegnet sig for, paa der at andre i Menigheden, ved deres Exempel, end mere kan opmuntres til Goddædighed.

35.)

Finder nogen sig med den af Commissionen giorte Ansætning misfornøiet, da bør han at frembringe sin Besværing for Directeurerne men, indtil sammes Resolution indløber, holde sig Commissionens giorte Bestemmelse efterrettelig.

36.)

Om den lagte Forsørgelses-Plan og sammes Udfald har Commissionen ufortøvet at giøre Indberetning til Directeurerne for Kiøbstedens Fattigvæsen. .

VI) Om fattige Børns Skolegang.

37.)

Alle Børn, som nyde offentlig Understøttelse, skal, fra deres 6te Aar, eller i det seneste fra deres 7de Aar af, stadigen søge Skolen. Ligeledes skal de og indfinde sig ved de offentlige Underviisninger, som af Præsterne eller andre Lærere gives Børn af deres Alder.

38.)

Saadanne Børn nyde ikke alene frie Underviisning i, læsning, Regning, Skrivning o. s. v.; men skal og af Fattigkassen forsynes med de fornødne Bøger og Skrivmaterialier.

39.)

Efterlade Børnenes Forældre eller Pleieforældre at holde dem til stadig Skolegang, saa at disse, uden gyldig Aarsag, enten aldeles eller jevnlig forsømme Skolen, og hendrive deres Tid i Lediggang, da skal Commissionen i Mindelighed foreholde Børnenes Forældre eller Pleieforældre deres Pligter; Bliver denne Advarsel uden Virkning, da hensættes Børnene til andre; og den Hielp, som Forældrene eller Pleieforældrene har været tilstaaet for Børnenes Skyld, fratages hine og anvendes til disses Opdragelse.

VII,) Om Købstædernes Fattig-Kasser.

40.)

Enhver Kiøbsteds Fattig-Kasse har at bestride, hvad Understøtning Districtets egne Trængende maatte behøve.

41.)

Denne Kasse bevares hos den af Commissionens Lemmer, som af de øvrige, ved fleste Stemmer, udnævnes til dens Kasserer; Præsten og Forstanderne modtage deraf de fornødne Forskud til løbende Udgifter, hvilke af Sogne-Commissionen anvises, og for hvis Anvendelse til denne aflægges Rigtighed.

42.)

Kiøbstedens Fattig-Kasses Indtægter ere følgende:
1mo.) Aarlige Bidrag i Penge, som ydes frivilligen, eller, efter Commissionens Anfægning paalægges, i Forhold til hvad Districtets Fattigvæsen behøver. Disse Bidrag indfordres 4 Gange om Aaret, saaledes at Bidraget for det løbende Qvartal stedse erlægges forud. Over dem, som udeblive dermed, indsender Commissionen en Fortegnelse til Directeurerne, som foranstalte Restancerne inddrevne.

2do.) En Afgift, lignet paa Kiøbstedens Grund-Taxt, efter det af Øvrigheden nærmere gjørende Forslag og derpaa erhvervet Kgl. Approbation,

3tio.) En Fierdedeel pro Cent af Varer og Løsøre, som bortsælges ved offentlig Auction, hvilken Afgift erlægges af Sælgeren.

4to.) Hvad der i Kiøbstedens Distrikt, ved de ordinaire eller extraordinaire Retter, saavelsom ved Forligelses-Commissionerne, enten tildømmes Fattigvæsenet, som Bøder, eller paa anden Maade tilfalder samme.

5to.) Indtægten af de Fattiges Tavle, som ombæres i Kirken paa Nytaarsdag, de 3de store Højtider, almindelig Bededag, Søndagen efter den afskaffede Allehelgensdag, samt paa enhver Dag, naar der er Communion; ved hvilke Leiligheder Menigheden tillige erindres om denne Tavles Bestemmelse, og af Præsten opmuntres til Godgjørenhed mod de Trængende.

6to.) Overskuddet af Helsingørs Hospitals Tavle, naar nemlig den Sum, der er fastsat for enhver Kirke at svare til bemeldte Hospital, er fradraget.

7mo.) Frivillige Gaver, som ved Gaardes. Huses eller Jorders Salg gives af Kiøber og Sælger eller ved andre Leiligheder tilfalde Districtets Fattige.

8vo.) Hvad der indkommer ved Salget af fundne eller optagne Kreaturer, naar Eieren ikke inden foreskrevne Tid melder sig; og ligeledes hvad der ved Salg af Fattiges Efterladenskaber (20 §) erholdes; samt:

9no.) Renter af Capitaler og Indtægter af Jorder eller andet, som maatte være skienkede eller tillagte. Districtets Fattige.

43.)

Vedkommende Rettens-Betiente og Forligelses-Commissioner i Kiøbstedens District have, hvert Fierdingaar, til Directeurerne at indberette, hvad Fattigvæsenet er tilfaldet under deres Jurisdiction i de sidstforløbne 3de Maaneder, og derhos at indsende Efterretning om, hvad af samme allerede til dem er bleven erlagt, hvilket til Kiøbstedens Fattigvæsens Commission afleveres. Directeurerne drage Omsorg for, at de Idømte Bøder paa lovlig Maade vorde inddrevne.

44.)

Med Regnskaberne for Købstædernes Fattigkasser, som affattes af Kassererne, og attesteres af Commissionernes øvrige Lemmer, forholdes paa lige Maade, som med andre Kiøbsted-Regnskaber.

VIII.) Om Fattigvæsens-Politiet og Straffe for Betlerie.

45.)

For Betlere ansees alle de, som paa Veie eller Gader, i Huse eller Gaarde, ved Ord eller Gebærder, eller ved at fremvise legemlig Bræk, anholde om Almisse eller modtage samme.

46.)

Enhver, som betler inden Kiøbstedens Distrikt, bør af Politiet eftersøges og paagribes; eller, om han af andre bliver antruffen, til Politiet overleveres.

47.)

Betler nogen, istedenfor, paa lovlig Maade, at søge den Hielp og Understøtning, hvortil han maatte være trængende, da straffes han 1ste Gang med 14 dages Fængsel, 2den Gang med Fængsel i 4 Uger, 3die Gang med et Aars Arbeide i Forbedringshuset, og ansees for hver Gang, han siden kiendes skyldig i lige Forbrydelse, med dobbelt Straf mod den han sidst har været idømt.

48.)

Er den, som betler, arbeidsfør og til offentlig Forsørgelse uberettiget, da straffes han, den 1ste Gang han saaledes forseer sig, med 4 Ugers Fængsel, 2den Gang med Fængsel i 8 Uger og 3dir Gang med 2 Aars Arbeide i Forbedringshuset, hvilken sidste Straf, paa lige Maade, fordobles for hver igientagen Forbrydelse

49.)

Naar en fremmed Betler efter udstanden Straf løslades, har han ufortøvet at begive sig bort, saafremt han ikke der paa Stedet strax kan finde og modtage Arbeide. Til Reisepenge meddeles ham, for vedkommende Fattigkasses Regning, saamegen Understøtning, som kan være tilstrækkelig for ham til at naae sit Hiem, hvilken Understøtning beregnes til 4 Sk. pr. Miil; hvorhos han af Øvrigheden forsynes med det til Reisen fornødne Pas.

50.)

Forældre eller Pleieforældre som enten have befalet deres Børn at betle, eller dertil have givet dem Medhold, eller ikke have hindret dem derfra, naar de vidste, at de betlede, ansees, som om de selv havde betlet

51.)

Børn imellem 10 og 15 Aar, som befindes at betle uden Forældrenes eller Pleieforældrenes Forevidende, advares og sættes under strængere Tilsyn. Men hvis de vedblive saadan Vandel, straffes de med Riis.

52.)

Befindes en Skipper eller Færgemand at have overført nogen Fattig, der ei var forsynet med lovligt Pas, da straffes han ikke alene derfor efter Anordningerne, men tilpligtes desuden, saafremt den Fattige inden 3 Maaneders Forløb derefter antreffes i Betlerie, at erstatte alle paa en saadan Betlers Paagribelse og paa Sagens Forfølgning til dennes Afstraffelse og Bortsendelsen medgaaende Omkostninger.

53.)

Huser nogen en fremmed Fattig i mere, end een Nat, uden derom at have gjort Anmeldelse til Politiet, bøder han 48 Sk. for hver Nat han saaledes tilstæder den Fattige Ophold hos sig.

54.)

Kommer en Fattig fra et Nabo-District saa svag til Kjøbstedet, at han ikke formaaer at gaae videre, da befordres han med Vogn efter Politiets Foranstaltning til

nærmeste Bye, og saa fremdeles videre, indtil han naaer sit eget Hiem. Men er han saa syg, at han ikke taaler at kjøres, da forsørgeres han med Pleie for vedkommende

Distrikts Regning, indtil han kommer sig saavidt, at han kan begive sig bort. Døer han, da bekostes hans Begravelse ligeledes paa vedkommende Distrikts Regning, saafremt hans Efterladenskaber ikke tilstrække til sammes. Betaling.

55.)

Alle Fattiges og Betleres Transport, hvad enten den skeer til Fods, eller ved Befordring med Vogn eller Baad, betales af Fattigvæsenets Kasse. Viser nogen sig forsømmelig eller uvillig til at give Befordring, naar han efter Omgang tilsiges, da bøder han 1. Rdlr og betaler desuden den paa Befordringen giorte Udgift.

56.)

Alle Sager, som angaae Overtrædelser mod hvad i denne Anordning er fastsat, behandles ved Politie-Retten, og alle heri ommeldte Bøder tilfalde Fattigvæsenet.

Kilde: Schous Forordninger, set på Rigsarkivet